

egész csinos kamatmentes kölcsönhöz jut. A munkafeltételek rendkívül súlyosak. Amint már említettem, darabszámra dolgozunk, távolmaradásunk tehát csak bennünket érint, mégis minden igazolatlan napért törvényellenesen nyolc dinárt levonnak. Pontosán a munka megkezdése előtt három perccel a gyárban kell lenni és ha két percet késünk, négy dinár büntetést fizetünk. A felügyelők és munkaadók legképtelenebb durvaságait kell eltűrniük. Sokszor tökéletesebb munkáért, mint amit a férfiak végeznek, 30%—40%-ékkal kisebb bért kapunk, csak azért mert nők vagyunk. Ne értsen félre, mi nem azt tartjuk soknak amit férfimunkások kapnak, hanem azt tartjuk kevésnek amit mi kapunk, mert egyenlő munkáért, egyenlő bér jár. De tudjuk, hogy megoldást számunkra csak szervezett harc hozhat.“

Komoly ószhajú családanyák, háziasszonyok, diákleányok és a társadalom minden rétege itt van, mert ebben a körben érzik csak igazán jól magukat. A főzőkanál mint az asszony egyetlen fegyvere, elavult mondás, mert az élet küzdelmeiből az asszony is kiveszi részét. Sok esetben a leány vagy anya az egyetlen kereső, sőt családfentartó és így joggal követelhetik a nők is polgári jogaikat. Itt tanulják meg, hogy kettős elnyomatásuk alól csak szervezett és közös munkával és küzdelemmel szabadulhatnak fel.

Fehérvári Erzsébet

Útszéli mese

Egy ember érkezett a ténfergők közé. Lapos tarisznyáját baltája nyelére hurkolta, a balta a vállán. Szemét összehúzta, úgy nézett vele fenyegetően. Sovány pofacsontja úgy rátapadt a fogára, mint a farkasé.

A ténfergőkre nem nézett, azok sem rá. Csak valami gyanakvó hidegség érződött köztük.

— Hát én aztán elbántam a pappal! — mondja az ujjonjött mellett a szélről valaki, mintha csak folytatta volna. Hangjáról hallatszott, hogy cigány. — Meglestem, hogy mikor szok a gazdasszonya sétálni menni az ölbeli pincsijével. Mer ez olyan sárkány, ez a plébános úr gazdasszonya, hogy ki nem mozdul a szobából, ha jön valaki rendelni keresztelőt vagy temetést, csak ül a fotejben és köt-és figyeli, hogy enged-e a plébános úr egy krajcárt is a kötségekből. Mer ú nem engedi, hogy egy krajcárt is engedjen! Előtte te sirhatsz-térdelhetsz, az nem rebbenti a szeme pilláját sem száanalomra. Hová az istenbe teszi azt a szörnyű sok pénzt? — gondoltam. Mer hogy a plébános úr sem kap abból egy petákot sem. Maj a szeme dülléd ki szegénynek a sóhajtástól, ahogy látja, hogy kaparintja el elüle a sárkány a sok szép pénzt és dugja a duzzadó keblébe.

Röhögés támadt. Mintha csak csiklandozták volna már előbb is az embereket. A baltás is odanézett, hát a cigány erre büszkén előrelőki fekete tarkóján a törött kemény kalapot.

— De kitudtam ám én, hol tartja a plébános úr a maga elspórolt pénzeckéjét! . . . Odaşimogatja be a misemondó könyvecskéjébe, mer ahhoz nem nyúl a sárkány se!

— Te meg ezt honnan tudod? — kérdi egy ingerkedő hang.

(A farkasképű is éppen ez iránt érdeklődött magában).

— Hojjé! — henceg a cigány. — Kilestem a diófáról. Van itt ész! — mondja nagybüszkén és a homlokára vereget. — Bementem én aztán a plébános úrhoz, rákezdtem mindjárt a bógést. — „Jaj ıdesanyám, jaj drága ıdesanyám!“ — óbégatok keservesen. — „Jaj hogy meghalt az én egyetlen drága ıdesanyám!“ — Hát azután? — kérdi erre türelmetlenül a pap. El akarod temettetni? Mennyi pénz van? — „Nekem bizony most semmi“ — óbégatom én. — A fene a jajgatásodba! — ordít fel a plébános úr. — Akkor meg mit akarsz tőlem? . . . Az ördög hordjon el, de mielőbb!

— Ejnye, már ejnye! — csóválja a fejét egy madárképű ember nagy ártatlanul. — Hát ilyen istenteleneket mondott neked a plébános úr?

Kuncogás hallatszott a csoportból. A farkasfogú jövevény odanéz, hát egy rongyos alak éppen ráröhög. Összehúzta arra a szemét szigorún.

— Jaj, jaj főtisztelendő úr! — nyögi tovább a cigány. — Nincs énnekem most pénzem, de ígért nékem a Szűzmária. — Igért-e? — kérdi a plébános. — És mikorra ígért? — Igért nekem most mingyárra, — rikkantottam én. — Mer aszondotta nékem a Boldogságos Anya, hogy aszongya: — No Béla, mer úgy szereted azt a te ıdesanyádat, hát megsegítelek! Erigy el az én jó papomhoz, vedd kezedbe alázattal a misemondó könyvecskéjét . . . — azzal ahogy mondom, már nyúlok is a könyvecske után.

Szétnézett a cigány nagybüszkén, éktelen röhögés volt körülötte. — Nem teszed le rögtön azt a könyvet! — rikkantott rám a főúr. Én meg csak kiáltom örömmel: — Itt a pénz, itt a pénzecke nagyságos uram! — és szaladok az asztal körül, mert a pap kergetett. — Az a Boldogságos Szűzanya hogy megsegített! — kiáltozom, a pap meg üvölt rám: — Ide a könyvemet, beste lélek, mert mindjárt itthon lesz a gazdasszonyom!

Már nem lehetett folytatni, úgy röhögött mindenki. A cigány képe a röhögők között feketén sugárzott. Most mindenki a baltásra figyelt.

— Hát kendnek atyafi, hogy tetszik a történet? — kérdi tőle óvatosan a szapora madártekintetű. — Fene kitanultak az emberek a városban, mi?

Csendesen vigyorog mindenki.

— Hát, — mondja a baltás, — magok tán ettek is máma valamit, hogy olyan eleven az eszök. De én nem ettem még tegnap sem. Mit csüfolódnak magok velem? — és elfordul tőlük keserűn.

Csend lett. Elfordultak a ténfergők is és a télies napot nézték, mint gördül lefelé a háztetők fölött.

Akkor a madárszemű megint az emberhez fordult: — Azért, mert hogy maga olyan éles foggal jött, — mondja békítőn, — hogy hű, mit fog maga majd itt csinálni azzal a fejszével! . . . Hát mit? Lekopik a foga magánál is!

Szenes Piroska